

Wychodzi
dwa razy
na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gaze-
cie War-
szawskiej.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA 26 MAJA.

N° 39

ROK 1849.

ZDANIE SPAWY BANKU POLSKIEGO

ZA ROK 1848.

W dniu 25 kwietnia (7 maja) 1849 r. odbyło się publiczne posiedzenie Banku Polskiego, pod przewodnictwem JW. Rady Tajnego Senatora *Morawskiego* Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

JW. Prezydujący zagaik posiedzenie; poczem JW. *Wiorogórski* Kontroller Jeneralny Królestwa i Prezes Komisji Umorzenia Długu Krajowego, przemówił jak następuje:

Panowie.

W dopełnieniu włożonych na siebie obowiązków, wypływających z Najwyższego Ukazu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 17to stycznia 1828 r. Komisja Umorzenia Długu Krajowego, mając złożony sobie na zeszlorocznem posiedzeniu publicznem Banku, obraz całoroczných jego działań wraz z inwentarzem i sprawozdaniem za rok 1847, sprawdziła takowe w ogóle i we wszystkich szczegółach, z księgami bankowemi, aktami i dowodami, i dziś przystępując do wysłuchania ogłosić się mającego sprawozdania za rok 1848, poczytuje za swój obowiązek, podać do wiadomości powszechnéj, rezultat swych działań, w tymże roku dokonanych, a odnoszących się głównie do czynności Banku za rok 1847.

Jakoż, Komisja Umorzenia w zastosowaniu się do przepisanej dla siebie przez Radę Administracyjną Królestwa, Instrukcji z dnia 10to września 1830 r., rozciągając ścisły i nieprzerwany dozór i kontrolę nad częścią umorzenia długu krajowego, powzięła przekonanie:

Ze Komisja Rządowa Przychodów i Skarbu, w terminach oznaczonych, wniosła do Banku, w całości, fundusze, na zaspokojenie długu budżetem wskazane.

Z funduszy tych, które wraz z pozostałością z r. 1846 w summie rub. sr. 323,849 kop. 42, wynosiły rs. 3,283,501 kop. 84^{1/2}. Bank po dopełnionem losowaniu pożyczek skarbowych, wedle przepisanych planów i w ściśm zastosowaniu się do wydanych w téj mierze przepisów, spłacił wierzycielom kraju, za wylosowane obligi i kupony rs. 2,905,173 kop. 71^{1/2}, reszta zaś funduszu, to jest rs. 378,328 k. 13, zachowaną została w kassie Banku, w gotowiznie, do czasu, póki posiadacze tychże papierów, wzywani corocznie przez pisma publiczne, nie zgłoszą się po odbiór przypadających im należności.

Dopełnione wypłaty, Bank usprawiedliwił przed Komisją Umorzenia, a spłacone papiery złożył do jéj depozytu, celem nastąpić mającego ich zniszczenia.

Tym sposobem, Bank co do spłacenia téj części długu, zobowiązaniom swoim, tak względem wierzycieli kraju, jakoteż Skarbu Królestwa, w zupełności uczynił zadosyć.

Komisja Umorzenia przy odbyciu z końcem roku 1847 rewizji kassy Banku i jego składów, przekonała się:

Ze tak depozyta opieczętowane, jak i nieopieczętowane, okazały się w zupełnéj zgodności z księgami, i ze sprawozdaniem roku upły-

nionego, i wiernie zapisane zostały do nowych ksiąg i do inwentarza za rok 1847.

Depozyta opieczętowane znajdowały się w skarbcu Banku nie naruszone, z użyciem potrzebnych środków do materialnego ich zabezpieczenia.

Powierzone Bankowi fundusze, a mianowicie depozyta, kapitały instytucyjne i prywatne, oraz summy przekazowe wynosiły rub sr. 17,673,340 k. 9, czyli w porównaniu z rokiem poprzednim, więcej o rs. 2,086,983 k. 83. Na pokrycie tych, po potrąceniu kapitałów i depozytów instytucyjnych, oraz innych funduszy, które z natury lokacji swojej w Banku, nie są w każdym czasie wypowiedzialnemi, posiadał Bank, odpowiednią ilość gotowizny i papierów procentowych do których fundusz umorzenia jest przywiązany.

Przy szczegółowem sprawdzeniu inwentarza Banku za rok 1847, Komisja Umorzenia przekonała się:

Ze stan tak czynny, jak i bierny w obrazie działań jego wykazany, zgodnym był z ogólnym bilansem, oraz z księgami szczegółowemi, i że takowy wiernie przeniesionym został do nowych ksiąg na rok następny zaprowadzonych, a przez Komisją Umorzenia zaparafowanych.

Kapitał uposażenia Banku wynoszący rs. 8,000,000, nie uległ zmniejszeniu, a majątek ję oceniony został w inwentarzu, według uznanej przez niego rzeczywistéj wartości pojedynczych aktywów.

Fundusze bankowe, użyte były w tymże roku, zgodnie z celami téj Instytucji, jakoto:

Na skupowanie papierów publicznych i wexli, w summie rs. 8,198,460 kop. 63^{1/2}.

Na pożyczki i wszelkiego rodzaju zaliczenia rs. 19,691,339 k. 23^{1/2} i

Na przedsięwzięcia handlowe i przemysłowe rs. 5,834,916 k. 72.

Z rozpoznania obrotu użytych na powyższe cele funduszy, Komisja Umorzenia przekonała się: że osiągnięte w roku 1847 zyski, w summie rs. 404,249 k. 45, pochodziły ze źródeł następujących:

Z prowizji:

Od papierów publicznych	rs. 295,654 kop. 58 ^{1/2}
Od pożyczek na zakłady przemysłowe	— 241,057 — 42
Od pożyczek na zastawy	— 39,275 — 73
Od pożyczek na dobra ziemskie	— 87,010 — 19
Od pożyczki miasta Warszawy	— 54,838 — 18 ^{1/2}
Od zaliczeń na depozyta	— 88,651 — 28 ^{1/2}
Ze wzajemnych obrachunków	— 203,061 — 2 ^{1/2}

Z zysków:

Na papierach publicznych	— 8,627 — 50
Na skupowaniu wexli	— 22,881 — 69 ^{1/2}
Na łaży z monet	— 4,226 — 86
Na różnicy kursu	— 993 — 9 ^{1/2}
Na komissie od świadectw depozytowych	— 18,772 — 21
Z dochodów nadzwyczajnych	— 105,152 — 75

Czyli ogół zarobków wynosił rs. 1,170,202 kop. 53

	z przeniesienia rs.	1,170,202 kop. 53
Od summy téj potrącając wydatki:		
Na opłacenie procentów od kapitałów i depozytów . . .	rs. 364,653 k. 29	
Na koszta administracyjne . . .	— 172,992 k. 33 1/2	
Na koszta handlowe . . .	— 12,999 k. 12	
Na opłatę depozytowego . . .	— 4,049 k. 70 1/2	
Na straty z powodu niższego ocenienia do inwentarza papierów publicznych . . .	— 211,258 k. 63	

Razem rs. 765,953 kop. 8

Zyski czyste, jak wyżej wykazano, uczyniły rs. 404,249 kop. 45 które jako dochód budżetowy, na własność Skarbu Królestwa zostały przelane.

Zyski te, odpowiedziały 5 procentowi od kapitału uposażenia Banku, pomimo niższego w tym roku ocenienia do inwentarza papierów publicznych, o rs. 211,258 kop. 63 i pomimo potrącenia od zysków części przewidywanych na niektórych wierzytelnościach niedoborów, tak na prowizjach, jakoteż na samych kapitałach.

Tym sposobem, Bank w ocenieniu swego inwentarza, przez potrącanie ze stanu czynnego cząstkowych niedoborów, przyprowadza stopniowo aktywa mniej pewne, do wyrazu prawdziwej wartości, używając na ten cel przewyżki zysków, otrzymywanych corocznie, nad stopę zasadniczą od kapitału zakładowego.

Kommissja Umorzenia polegając na tém, że Bank przy ciągłej, ze swej strony usilności, o coraz skuteczniejszy postęp w realizacji aktywów niepewnych, znajdzie w przewyżce swych zysków, dostateczne źródło, do pokrycia ubytków mogących wyniknąć na niektórych wierzytelnościach, ocenienie majątku jego w inwentarzu, uznała za właściwe.

Ilość wypuszczonych w obieg biletów bankowych, wynosiła w r. 1847 rs. 10,000,000, to jest, za summę rs. 8,000,000 odpowiadającą wysokości kapitału uposażenia Banku, i za summę rs. 2,000,000, które na mocy Najwyższego Ukazu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA z dnia 2/4 lipca 1845 r. wypuszczone zostały w obieg, na udzielenie pożyczek właścicielom dóbr ziemskich, a to za złożeniem do depozytu Kommissji Umorzenia, obligów skarbowych, za rs. 2,250,000 na zabezpieczenie powiększonej w kursie ilości biletów bankowych.

Wyrobienie i puszczanie biletów w obieg, odbywało się pod ścisłą kontrolą i nadzorem Kommissji Umorzenia, a wymiana ich na srebro była dopełnianą ze wszelką gotowością, do czego Bank w zastosowaniu się do obowiązujących przepisów, posiadał w każdym czasie, nietylko odpowiedni, ale nawet większy, aniżeli przepisy wymagają, zapas monety brzęczącej, bo ten z końcem roku 1847, wynosił rs. 2,353,371 k. 8.

W roku tym, wymiana biletów na srebro, w dziennem przecięciu, dochodziła do rs. 7000; a pozostałość ich w kasie wynosząca z końcem roku rs. 377,830 dowodzi, że bilety bankowe, w obrotach pieniężnych były więcej poszukiwane jak moneta brzęcząca.

Co do biletów zużytych, wyjętych z obiegu, tych, w zamian za nowe, Kommissja Umorzenia w ciągu r. 1847 odebrała od Banku do zniszczenia, za rs. 2,823,165, a następnie była obecną przy publicznem ich spalaniu.

Przy sprawdzeniu zaliczeń na przedsięwzięcia handlowe i przemysłowe, Kommissja Umorzenia przekonała się, że pomiędzy temi:

Papiernia w Jeziornie i Warzelnia soli w Ciechocinku, z powiększeniem produkcji swych wyrobów, nietylko opłaciły przynależne prowizje od poczynionych dawniej na te zakłady zaliczeń, ale nadto osiągnąć zdołały w roku 1847, przewyżkę zysków, która na zmniejszenie tychże zaliczeń została użytą.

Fabryka machin na Solcu, lubo w roku tym, zostawała w biegu, i wyrobiła przedmiotów za rs. 150,000, atoli w stosunku do wyłożonego na nią kapitału, nieprzyniosła Bankowi odpowiedniego procentu.

Również Magazyn w Nowymdworze wydzierżawiony Intendenturze Czynnej Armji za rs. 10,000 rocznie, nietylko niedostarczył odpowiedniego dochodu, ale nawet pociągnął za sobą koszta na jego utrzymanie i administrację.

Obydwa te zakłady, niedające Bankowi należnego procentu, wymagają obmyślenia zaradczych środków, do zapewnienia zwrotu wyłożonych na nie tak znakomitych kapitałów, i skierowania ich, w zyskodajnych obrotach do właściwego przeznaczenia.

Co do lasów Płockich i Augustowskich, oraz tartaku parowego w Jaworze, Bank po zamknięciu tych przedsięwzięć, zajmuje się dalszą sprzedażą pozostałych na gruncie zapasów drzewa, oraz machin i innych materiałów; atoli przy zrealizowaniu poczynionych na nie zaliczeń, a szczególnie, przy ściąganiu od pojedynczych dłużników, przypadających mu należności, trudno będzie uniknąć cząstkowych niedoborów i straty.

Po oddaniu Kanału Augustowskiego Zarządowi Komunikacji, ustanowiony przez Radę Administracyjną Królestwa Komitet, do sprawdzenia pod względem technicznym rachunków, z poczynionych na kanał zaliczeń, blizkim już jest ukończenia poruczonej mu pracy, i nie pozostaje, jak oczekiwać ostatecznego przyznania i uregulowania zwrotu, przypadającej Bankowi, z tego tytułu należności.

Co do zaliczeń Górnictwu Krajowemu poczynionych, z których jedne odnoszą się do epoki dawniejszej, drugie teraźniejszemu Wydziałowi zostały udzielone, tych zwrot, przez Kommissją Rządową Przychodów i Skarbu, dostatecznie jest zapewniony.

Zaprowadzone w dobrach Ostrowieckich fabryki, wyprodukowały w ciągu r. 1847 żelaza centnarów 32,106; mimo tego wszakże, tak na przysposobienie ich do biegu, jakoteż na samą produkcję żelaza, znacznych jeszcze wymagały nakładów; atoli na przyszłość, przy dalszem ich rozwinięciu i postępie, korzystniejszych należy spodziewać się rezultatów.

Zakład wyrobów lnianych w Żyrardowie, od 1 czerwca 1847 r. zostający pod zarządem Banku, również potrzebował znacznych funduszy, tak na kapitał obrotowy, jakoteż na produkcję swoich wyrobów.

W roku tym, wyprodukowano wprawdzie płótna i innych wyrobów lnianych, za rub. sr. 25,380 k. 25, atoli wyroby te, jak również zapasy z dawniejszej produkcji pochodzące, już to z powodu sprowadzenia w tymże czasie do kraju z zagranicy, znacznej masy płótna i zniżenia się jego ceny, już to z powodu miejscowych okoliczności, doznały chwilowego w sprzedaży utrudnienia. Bank wszakże, po nabyciu tego zakładu na swoją własność, przedsięwzięł wszelkie środki, do ulepszenia produkcji jego wyrobów, i zapewnienia na nie odbytu, czy to w kraju czy za granicą, ażeby na przyszłość, z korzyścią dla handlu i z pożytkiem dla przemysłu krajowego, odpowiadał swoim nakładom zapewnić mógł zyski.

Po szczegółowem roztrząśnieniu i zbadaniu wymienionych powyżej obrotów bankowych i osiągniętych z nich skutków, Kommissja Umorzenia powzięła w ogólności to przekonanie, że Bank niespuszczając z widoku głównych celów, zasadniczą ustawą téj Instytucji wskazanych, w roku tym, i lokacją powierzonych sobie funduszy, dopełniał z należytą na ich bezpieczeństwo skrupulatnością i zarazem starał się przychodzić w pomoc wszystkim odnogom przemysłu krajowego, handlu i rolnictwa.

A lubo w skutek nadzwyczajnych za granicą przesilen, w skierowaniu nad wszelką miarę kapitałów do przedsięwzięć kolei żelaznych, wynikły stąd brak funduszy dla innych obrotów przemysłowych i handlowych, wpłynął głównie na zniżenie się kursu papierów publicznych i spowodował w ogólności znaczne straty wszystkich prawie Banków i domnych handlowych zagranicznych, to przecież Bank Polski, oprócz przemijającego zniżenia wartości papierów, znajdujących się w jego posiadaniu, żadnego w swych obrotach niedoznał zatamowania i zawodu.—Owszem, Bank ten osnowany na silnej podstawie, wsparty opieką i pomocą Rządu, utrzymać potrafił kredyt swój niezachwiany, i przyczyniając się do ogólnych kraju pożytków,

zdołał dla Skarbu Królestwa, niemniejsze jak w latach poprzednich osiągnąć zyski.

Kommissja Umorzenia Długu Krajowego, o dopełnionem przez siebie sprawozdaniu rezultatów z działań Banku za rok 1847, poniesie Raport swój roczny do stóp Tronu NAJJAŚNIEJSZEGO PANA.

O BLADACZCE OWIEC.

Bladaczka poprzedza zwyczajnie wodną puchlinę, oznaki téj choroby są: Oczy są wąte i zmieszane, utracają zwykły blask, na białku snujące się żyłki tracą czerwonność, brzegi powieków nabrzmiwiają, potem białko w kątach robi się gąbkowate, działają się blade, podobnie téż zblednieje cała skóra, później nawet żółknieje.

Gdy owca doszła do tego stopnia choroby, to już wodnica, czyli puchlina wodna jest bliska; pojawia ona się, nasamprzód powierzechownie pod brzuchem, w regionach długich żeber. Nabrzmiwienie za pociśnięciem palca zakłęsa i nieprędko się wypełnia; w tém miejscu, między ciałem i skórą już się woda znajduje. Gdy na tę chorobę cierpiące owce chodzą na pastwisko, robi im się między gardzielem i szczękami nabrzmiwienie wodniste, które owczarze wolą nazywać zwykli. Owczarze mniemają, że otworzywszy nożykiem ten wol, woda ścieka i owca może być uleczona. Jest to zapewne środek pewny aby nabrzmiłość, czyto pod gardłem lub pod pierśmi, znikła—ale przez to choroba ani na chwilę nie jest pokonana. Woda pojawi się znowu aż nakoniec zwierze utraci chęć do żeru i śmierć go pokona.

Zwyczajne przyczyny pojawienia się bladaczki i wodnicy wpływają z zbyt wodnistości karmu, czyto na stajni czyli na pastwiskach nisko położonych. Wszystkie wodne i bagniste rośliny, tak jak i inne trawy w latach wilgotnych, choć na gruncie zwykle suchym, przez zbyt dużą wilgoć do choroby w mowie będącej powód dać mogą. Na takich gruntach, na których w skutek zbyt dużej wilgoci porastają rośliny, które tam pierwsi nigdy się nie pojawiały, paszenie owiec zupełnie zaniechać należy; do rzędu tych roślin należą: gnidosz (*pedicularis*); sitowie (*carex flava*); turzyca nadęta (*carex vesicaria*).

W utrzymaniu zimowem, może także pojawić się wodnica przez zbyt duże karmienie soczystym i wilgotnym karmem, osobliwie, gdy przytém niema odpowiedniej ilości suchej paszy. Im dłużej ten sposób nienaturalny utrzymania owiec trwa, tém pewniej nieomieszczą się też ztąd jak i ze złego pastwiska chorobliwe skutki objawiać. Owca, a osobliwie uszlachetnione merynosy, niecierpi zbyt wilgotnego pożywienia; jest ona bowiem między zwierzętami to samo, co rośliny w wyższych regionach rosnące; w suchym klimacie sprzyja im wprawdzie łagodny deszczyk, wysilają się zaś i giną gdy na wilgotne zostają przesadzone miejsce lub często zostają polewane.

Choroba o której tu mówimy, jakkolwiek jest niebezpieczną i w latach mokrych, osobliwie na nizinach, wiele gubi owiec, w wielu wypadkach, w których tylko zbyt wilgotny karm był powodem jej wybuchnienia, nim jeszcze groźny przybierze charakter, może przez odpowiednie pożywienia być pokonana. Do tego rodzaju pożywienia należy jęczmień tak w paszy, jako i w ziarnie. Skoro się bladaczka pojawi należy dać na sztukę $\frac{3}{4}$ funta jęczmienia ziarnem, tę porcję rozdzielić na dwa dania i oprócz tego siana lub innej dobrej paszy. Każdego ranku, po skarmieniu pierwszjej porcji jęczmienia, poić owce wodą do której wlany był ług z drzewa twardego, np. na 25 kwart wody, jedną kwartę ługu. Postępując stale podług tego przepisu, do czterech tygodni owce wyzdrowieją zupełnie. Naturalna znowu powróci barwa ocz i skóry i niewypada jak chronić się od przyczyn, które chorobę tę wywołują.

Co do pojenia, robimy owczarzy uważnymi, że innej wody jak z ługiem zmieszaną i to po ranem karmieniu jęczmieniem, dawać nie należy. Wodę z ługiem trzeba owcom w stajni w korycie dawać. Na jedną sztukę rachować trzeba trzy kwaterek; zostawia się ją w owczarni aż do dnia następnego; gdy zaś przed pojeniem zostało téj

wody, trzeba ją wylać i świeżą przyrzadzić. Przy rozpoczęciu karmienia jęczmieniem lepiej dawać zamiast $\frac{3}{4}$ tylko $\frac{1}{2}$ funta na sztukę, albowiem sztuki słabsze, lub takie w których choroba już się więcej rozwinęła, działanie jęczmienia mogłoby być za mocne, z czego może wiele owiec zginąć.

Jeżeli się wydarzy, że bladaczka pojawi się w lecie, w czasie wypędzania owiec na pastwisko, pierwszym warunkiem ocalenia stada jest, przeprowadzić go na pastwisko wysoko położone, a gdy takowego niema, lepiej, jak długo trwają śloty, mgły i mraki, na oborze trzymać i suchą paszę, choćby w mniejszej ilości jak zwykle żywić, bo mu to mniej zaszkodzi, jak ślota.—Mowa tu o nadzwyczajnym wypadku, bo każdy gospodarz wie, że gdy niema odpowiednich pastwisk, owiec szlachetnych trzymać niepowinien.—Idzie tu o takie lata, w których i na najlepszych pastwiskach, przez zbyt wielką wilgoć, pojawią się w znacznej ilości rośliny takie, które tylko na nizinach i mokrzawach zwykły porastać—ten sam więc wywołują skutek jak niskie i złe pastwiska. Na ten to przypadek zastosowaliśmy nasze uwagi. Wiemy nareszcie, że każdy dobry gospodarz, przygotowany jest względem owiec—aby je przez czas niepomyślniej pory suchą paszą w owczarni żywił.

Trafia się, wszakże przez niedbałość najczęściej owczarza i wyższego nadzorey, że pomimo dobrych i wysoko położonych pastwisk, na niższe, nibyto dla kolei—dla jakiejś nie do odgadnienia rachuby, pierwsi owcami spasać trzeba—bez uwagi na czas w którym właśnie śloty przyspać mogą—a górnio położone pastwiska przyjdą wtedy w kolei, gdy je słońce uskwarzy. Przeciw nierozsądkowi niema lekarstwa; może jednak zapobieżę się uwagą, że: gdy folwark ma niskie i wysokie pastwiska, a rok jest słotny, trzymać się wyłącznie wysokich, bo tam pomimo większej wilgoci zawsze mniej niebezpieczeństwa, jak na niższych. Gdy zaś rok jest posuszny, jest też i dla roślin owcom najszkodliwszych, nieprzyjazny, nierozwijają się sporo; wtedy też na nie zapędzać należy—skoro zaś nastąpi odmiana powietrza, wtedy na wysokie przeprowadzić ich trzeba. Częstość choć na niskich pastwiskach nabyły owce bladaczki, gdy na wysokie zostały zawczasu przeprowadzone, choroba nie tylko dalej się nie rozwija, ale zupełnie niknie, i utrzymanie na stajni i żywienia jęczmieniem nie jest potrzebne. Wszelako na to nie trzeba się spuszczać, ale pilnie dogłądać; przechód bowiem z bladaczki do wodnicy, przy zmianie choćby na lepszą paszę, jest niebezpieczny i od razu ogromną można ponieść szkodę. Roztropność kierującego gospodarstwem nie może w tym względzie dość być czujną.

Należy nam wspomnieć o wypadku, gdy wodnica już się rozwinie, jakich do jej pokonania użyć środków. Przy większym rozwinięciu wodnicy dawać jęczmień snopkami, jest niebezpiecznym; lepiej dawać razowinę jęczmienną, to jest grubo zmieloną mąkę, do tego dodawać na proch utartą kredę, albo téż trochę palonego i na powietrzu zwietrzałego wapna z przydaniem dobrej sieczki jęczmienniej. Ten karm daje się owcom dwa razy na dzień, to jest w południe i wieczór. Na każdą owcę liczy się $\frac{1}{4}$ funta jęczmienia; sieczka powinna być zwilgocona aby lżejsze części lepiej w karmie się trzymały; oprócz tego, liczy się na jedną owcę dziennie 1 łyżkę kredy z czubem, albo płytką łyżką zwietrzałego palonego wapna. Oprócz tego trzeba owcom dać dwa razy na tydzień sól z przymieszanem popiołu z twardego drzewa i żytnich otręb; mieszanie tę złożyć trzeba na 100 sztuk: z 3 kwart soli, $5\frac{1}{2}$ kwart przesianego popiołu i 9 do 12 kwart żytnich otręb. To wszystko dobrze zmieszać, i wieczór przed ostatniem rozdaniem paszy owcom dać.—Do tego można także dać kilka garści centurji, pogniecionego jałowcu i piołunku. Można także dawać mieszankę soli z jałowcem, piołunkiem i razowiną jęczmienną, ale wtedy ani kredy ani wapna dać niestrzeba. Tę karmę i sól z mieszanką dawać trzeba owcom przez 3 do 4 tygodni; potem dopiero można dawać jęczmień snopkami i napój z ługiem; tak długo trwać to musi, dopóki owce zupełnie niewydzrowieją.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Z B O Ź E.

Lwów 16 maja. Na targ wołowy przypędzili ostatniego poniedziałku 145 wołów i jedne krowy z tych jedna partja złożona z 31 sztuk wołów, z tych jedna sztuka ważyła przy próbie 18½ kamieni mięsa i 1¼ kamieni łożu, płacono po 65 złr., druga partja złożona z 4 sztuk wołów, z tych jedna sztuka ważyła 14¾ kamieni mięsa i 1½ kamieni łożu, kupiona po 61 złr. 15 kr. m. k. trzecia partja złożona z 6 sztuk, z tych jedna ważyła 14 kamieni mięsa i 4 kamieni łożu, kupiona po 48 złr. m. k.—Za cetnar łożu płać od chrześcian 14 złr. 40 kr., a od starozakonnych rzeźników po 16 złr. 45 kr. Za parę skór wołowych płać 14 złr. 20 kr., za krowie 10 złr. 36 kr. m. k.

Ceny produktów we Lwowie. Wiadomo że zapasy przeszloroczne nie były wielkie dla tego też przednowek jest truny, osobliwie, w okolicach wschodnich i wschodnio-południowych. Na ostatnim targu sprzedawano korzec pszenicy po 6 złr. 28 kr., żyta 5 złr. 15 kr.; jęczmienia 4 złr. 6 kr.; hreczki 5 złr. 52 kr.; owsa 2 złr. 12 kr., ziemniaków 2 złr. 36 kr., siana i słomy (oprócz na potrzeb wojska wzięte) za najwyższą cenę kupić trudno, bo ich nie ma. Wódka także podskoczyła wszelako nie o tyle ile by należało przy drogocie produktów i wydatków fabrykacji, zaledwie 1 złr. m. k., za garniec 30 stopni dosięga. Może to tylko na teraz a później pójdzie w górę.

Wrocław 20 maja. Nie rychło zobaczymy tak ożywiony targ na żyto jęczmień i owies jak dzisiejszy. Wielu kupców z Górnego Śląska przybyło do Wrocławia i wykupowali po cenach podwyższonych wszystko, co tylko na sprzedaż było wystawionem, zwłaszcza jeżeli ziarno piękne i ważne było. Płacono za białą pszenicę 58 do 67 sr. gr. (zł. 23 gr. 12 do zł. 27 korzec), żółtą pszenicę 55 do 64 sr. gr. szefel, żyto 33 do 36 sr. gr. a nawet 37 za szefel (zł. 13 gr. 6 korzec do 15 zł. korzec), jęczmień 23 do 26½ sr. gr., owies 17 do 19 sr. gr. W partjach sprzedano wczoraj 80 wespli owsa, 25 szefli na wespel, 52 funtowego po 16½ talara, 20 wespli takiegoż po 15⅝ tal., 20 wespli jęczmienia 74 funtowego po 22¼ tal. 18 wespli żyta 84 funtowego po 31¼ tal. Z Gleiwitz 70 wespli 86 fun. bez odstawy po 32 tal. i 75 wespli do Szczecina, 86 funtowego, bez odstawy za okazaniem karty frachtowej po 29 tal. Konieczyny nasienie trzyma się dobrze, szczególnie dopytują się o nasienie białej konieczyny, płać za białej 4 do 9½ tal., czerwonej 6½ do 9 talarów starego nie kupują. Okowita pożądana jest i wiele jej sprzedano na dostawę po cenach podwyższonych. Na miejscu w drobnych partjach płać 7¾ tal., w większych parjad tyle dostać nie można.

Londyn 16 maja. Dowozy angielskiego zboża od soboty były bardzo szczupłe, a i zagranicznój nie tyle dowieziono ile dotąd bywało. Na dzisiejszy targ tutejszy przybyli kupcy z różnych stron królestwa, jednakże z powodu wygórowanych wymagań i uporeczywego obstawania przy cenach posiadaczy ziarna, nie kupowali, i wstrzymywali się od wszelkich znaczniejszych przedsięwzięć, jęczmień i grochy bez zmiany w cenie, owies dość poszukiwany po pełnych cenach poniedziałkowych. Dowieziono w tym tygodniu z zagranicy: Pszenicy 7240 kwarterów, jęczmienia 1230, owsa 3,520 kwarterów.

Złoczów 10 maja. Korzec pszenicy 11 do 14 złr., żyta 8 złr. 30 kr. do 11 złr., jęczmienia 8 do 10 złr., owsa 6 do 7 złr. 30 kr. grochu 12 złr. jagiel 21 złr. 20 kr., hreczki 7 złr. 30 kr., kartosli 4 złr. 30 kr., krupek drobnych hreczanych 27 złr. 30 kr., krup jęczmiennych 14 złr., tatarczanych 14 złr. 56 kr. Kwarta mąki montowej 13 kr., pytlowanej 7 kr. razowój pszennej 6 kr., poledniej 5 kr., soli żupnej 11 kr., piwa 8 kr., wódki 48 kr. Funt świec maczanych, mydła i szpiku 30 kr., łożu 29 kr.; wołowiny 8 kr., smalcu wieprzowego 40 kr., oleju lnianego lub konopnego 24 kr. Centnar siana niewiązanego 3 złr. 20 kr., wiązanego 3 złr. 30 kr., sieczki 2 złr. 15 kr., podściółki 2 złr. 10 kr., słomy pasznej 3 złr. Sag

drzewa w kłodach 72'' długości: twardego 18 złr. 20 kr., miękkiego 15 złr. 30 kr. w. w.

W E Ł N A.

Wrocław 19 maja. W ciągu uplynionego tygodnia nie było żadnych większych obrotów w handlu wełną, a cały ruch ograniczał się na sprzedaży kilku partji jagnięcej wełny po 70 talarów za centnar, jakoteż trochę auszusu po 48 do 55 tal. Na wsiach w niektórych owczarniach ostrzyżono już owce i wełnę gdzie niedzie sprzedano. Ceny dawano jak dotąd wyższe o kilkanaście talarów nad zesłoroczne. Stariej wełny mamy tu na składach zaledwie 3000 centnarów powiększej części jest to jednostrzyżowa Rossyjska, Polska i Gallicyjska wełna.

KURS GIEŁDY BERLINSKIEJ.

Dnia 22 maja 1849 roku.		żądają	placą
P A P I E R Y.			
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb. 4%	—	—	—
Rossyjsko—Angielska Pożyczka 5%	—	—	—
Polskie Obligacje Skarbu 4%	—	—	67¾
„ Listy Zastawne	—	—	—
„ Listy Zastawne nowe	90½	90	—
„ Obligacje Udziałowe	97	—	—
„ Obligacje 500 złotych	72¼	71¾	—
Certyfikaty B. P. na Oblig. czast. lit. A. 300 zł. 5%	78	77½	—
lit. B. 200 „	—	—	—
procentowe „	—	—	—

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Dnia 22 maja 1849 roku.		ŻADAJĄ		DAJĄ.	
		R. sr.	kop.	R. sr.	kop.
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	97—	20—	96—	75—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	96—	60—	96—	45—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	—	—	—	—
Londyn 1 funt sterlin.	3 M.	6—	62½	6—	60—
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	99—	66⅔	—	—
Petersburg ditto.	1 M.	100	50—	—	—
Paryż 300 franków	2 M.	79—	35—	78—	75—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	85—	—	—	—
Wrocław 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
2. MONETY.					
Rosyjskie Imperjały	—	—	—	—	—
Holendr. dukaty nowe	—	—	—	—	—
ditto stare ważne	—	—	—	—	—
Frydrychsдоры Pruskie	—	—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty	—	—	—	—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.	—	—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Oblięi Skarbowe za 100 rs.	—	—	—	—	—
„ „ „ 4% rs.	—	—	—	71—	—
Listy zastawne nowe białe daw. bez kup. (°)	14—	57—	14—	55—	—
„ „ „ nowe za 100	—	—	—	—	—
Obligacje udziałowe na 300 złp.	—	—	—	—	—
Obligacje czastkowe na 500 złp.	—	—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B na 200 złp.	—	—	—	—	—
Serje wylosow. lit. na — złp.	—	—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likw. złp. 100	—	—	—	—	—

Wartość kuponu kop. 25